

SCRIPT

POBLES OBLIDATS



Tutoritzat per
BÀRBARA VILLUENDAS DOMÉNECH

 UNIVERSITAT
JAUME I

Escrit i dirigit per
ESTER FAYOS GÓRRIZ
PAULA LORENZINO DIEHL



Nº BLOC	DESCRIPCIÓ / LOCUCIÓ	FONT	OBSERVACIONS	PARCIAL	TOTAL
1 Introducció	«Quan érem xiquets, per a <i>natros</i> , el poble era el millor».	Miguel Querol , veí de Castell de Cabres		00:11 – 00:13	00:13
	«Com no coneixies altra cosa, <i>natros</i> érem feliços del tot».			00:17 – 00:20	00:20
	«Teníem unes propietats allí i et sabia mal abandonar-les, però, al mateix temps, et donava pena, perquè t'estaves quedant tot sol».			00:24 – 00:31	00:31
	« <i>A lo millor</i> , si hi hagueren hagut més ajudes i afavorir més als pobles estos menudets i això, <i>quizás</i> , a <i>lo millor</i> , la gent haguérem pogut aguantar una miqueta més».			00:33 - 00:43	00:43
2 Vivències personals d'un matrimoni afectat per la despoblació	«Sí, sí que hem viscut sempre a Castell de Cabres, <i>hasta</i> fa deu anys, que vam vindre ací a Morella. Els que de veritat érem d'allí... Et pareix una cosa estranya, que ho has vist, tens propietats i ho tens tot allí, i bona convivència que hi havia i tot. Però, a poquet a poquet, la gent van marxant, van marxant, i et quedes una miqueta trist. Ja no, no, no. Sí».	Miguel Querol , veí de Castell de Cabres		01:03 – 01:25	01:26
	«És que <i>al</i> ser un poble, <i>aixina</i> , xicotet, et vols tots com si foren germans».	Delovina Giner , veïna de Castell de Cabres		01:26 – 01:29	01:29
	«I els motius, <i>pues</i> , <i>bueno</i> , ja se sap. El servici dels metges, que la xica treballava ací, que l'hivern és molt dur allí, també. A vegades et quedaves, a <i>lo millor</i> quatre dies, aïllat i no podies eixir de casa. I tot això és una miqueta serio i per això <i>mos</i> vam plantejar de desplaçar-nos ací, a Morella».	Miguel Querol , veí de Castell de Cabres		01:30 – 01:51	01:52

<p style="text-align: center;">3 Causes de la despoblació</p>	<p>«La construcció de l'Estat espanyol ha sigut a costa del medi rural. És a dir, la despoblació a Castelló i a la península Ibèrica és la conseqüència de segles de polítiques contra el medi rural i de segles de polítiques, que el que han fet és desincentivar tot el que estava relacionat amb el medi rural i incentivar totes les activitats econòmiques, fins i tot, la cultura associada amb el món urbà. I, fins i tot, diria que este és el problema principal que tenim hui en dia. Perquè, per molt que molts mitjans de comunicació diguen que hi ha un problema de treball, hi ha un problema de treball, és cert, però sobretot hi ha un problema cultural. Perquè al nostre imaginari col·lectiu està encara molt arrelat el que vindre de poble és com una cosa de segona i viure a la ciutat és fantàstic. Eixe és el gran problema i és fruit de molts anys de polítiques i que, per desgràcia, encara avui continuen en gran part actives».</p>	<p>Luis del Romero, doctor en Geografia i professor a la Universitat de València</p>		<p style="text-align: center;">02:04 – 03:03</p>	<p style="text-align: center;">03:04</p>
<p style="text-align: center;">4 Falta de serveis</p>	<p>«Les persones que vivim als pobles tenim una manca de serveis molt, molt més gran que les persones que viuen a les ciutats o a prop en tots els aspectes. Per exemple, des del nostre poble, Vilafranca, l'hospital més proper està a una hora de camí, a 90 kilòmetres. Hi ha pobles que està una miqueta més lluny, encara el tenen una miqueta més lluny l'hospital. Si algú li passa alguna cosa greu, no té opció a tindre una SAMU que ràpidament li porte a l'hospital. Continuen tancant les escoles per la falta de xiquets. Els xiquets, per tant, tenen dificultats per a anar a escola. Des de molt xicotets han d'agafar un autobús tots els dies per a anar al poble del costat on hi haja una escola. Els joves estem pràcticament obligats a marxar dels pobles a buscar-nos la vida i <i>mos</i> resulta també molt difícil, després, tornar, encara que la majoria volem tornar».</p>	<p>Bàrbara Monfort, membre de la l'associació cultural Aplec dels Ports i veïna de Vilafranca</p>		<p style="text-align: center;">03:08 – 04:07</p>	<p style="text-align: center;">04:07</p>

	<p>«Les connexions a Internet. Eixa ha sigut una <i>pelea</i> àrdua que hem tingut, perquè no hi havia cap tipus de connexió ni de mòbils, ni de... Més enllà de via satèl·lit, que és caríssim. Eixe és un dels grans problemes. Jo, quan em diuen: “Quines oportunitats laborals veus tu ací?”; jo crec que una de les possibilitats seria el treball en xarxa, però, <i>claro</i>, això passa per tindre una bona xarxa de comunicació i ara mateix no la tenim. Jo crec que és necessari que ens ajuden, que ens ajuden a mantenir a la gent que som i a la que puga vindre. Pense que això passa per treball de qualitat. Els treballs de sis mesos són <i>parxes</i>, però fa falta treball estable, treball de qualitat, que <i>permetisquen</i> assentar a la gent al territori».</p>	<p>Mari Pau Querol, alcaldessa de Castell de Cabres</p>		<p>04:12 – 05:07</p>	<p>05:07</p>
<p>5 Tancament d'escoles rurals</p>	<p>«L'altre fet que va accelerar moltíssim el despoblament és la política de tancament d'escoles rurals de la dècada dels 70. Aproximadament l'any 72 van tancar l'escola del poble, quan encara quedaven 14 xiquets i xiquetes a l'aula i en previsió d'entrar, <i>pues</i>, igual 10 més de manera bastant immediata. Però era la política de reagrupament d'escoles, llavors, les famílies es trobaven en la disjuntiva d'enviar als seus fills i filles a un internat durant tota la setmana o mirar altres alternatives que implicaven, <i>pues, pues</i> marxar a <i>puestos</i> més grans, a on pogueren anar... No disgregar el nucli familiar. Sí que m'agradaria ressaltar que aquelles persones que van prendre aquelles decisions van acabar de matar els pobles i van fer molt de mal a les famílies que ho van patir».</p>	<p>Mari Pau Querol, alcaldessa de Castell de Cabres</p>		<p>05:21 – 06:15</p>	<p>06:15</p>

	<p>«Un Centre Rural Agrupat és un centre amb uns llargs passadissos. És un centre que està compost per escoles menudes. En el nostre cas, és el CRA rural Els Ports, un CRA rural agrupat Els Ports, integrat per les escoles, els aularis, d'Olocau, La Mata, Forcall i Sorita. Per a un poble que està en perill de despoblació, acabar amb l'escola, tancar una escola, significa acabar o morir un poble, perquè hem de tindre en compte que els xiquets són el futur del nostre poble. L'opció que, normalment, des de part les institucions, de portar famílies als pobles i donar, des de part de l'Ajuntament treball, oferir treball i vivenda per a noves famílies i pobladors és una opció molt bona, perquè fa que el centre, l'escola, no es tanque».</p>	<p>Mari Carmen Soler, directora del Centre Rural Agrupat Els Ports</p>		<p>06:25 – 07:22</p>	<p>07:22</p>
	<p>«Quan vam començar va ser dins d'un Consell Escolar. Es fica damunt la taula el que es veia que podia ser un problema este curs proper: el que es quedara l'escola de Portell amb quatre xiquets i, damunt, amb la coincidència que dos germanets i dues germanetes. I el que ara <i>ofertem</i> a esta gent són quatre llocs de treball. Quatre llocs de treball amb un <i>alquiler</i> de cinquanta euros i llocs de treball. I quins paràmetres anàvem a valorar a l'hora de triar? Xiquets en edat escolar que compliren o que ompliren el col·legi de Portell i, després, gent que es poguera adaptar a les ofertes de treball que teníem. I, a partir d'ací, teníem eixos dos paràmetres en compte el que es va triar. I, de forma majoritària, van ser dues famílies. Una que aportava dos xiquets per a la unitat d'infantil i una altra que aportava dos xiquets per a la unitat de primària. I, a partir d'ací, sí que, d'ací a dos anys, tres anys, podem traure conclusions. Jo sí que m'agradaria que foren positives, però que açò és un <i>parxe</i> ràpid. És una solució de les de curt <i>plaç</i>. En aquesta solució a curt <i>plaç</i>, si som capaços de fer-la perdurar en el temps, serà excel·lent, però si no som capaços de què açò arribe a bon port d'ací tres, quatre anys o lo que sigue, voldrà dir que encara necessitem anar millorant tots els processos i tot el que anem fent».</p>	<p>Álvaro Ferrer, alcalde de Portell</p>		<p>07:26 – 08:46</p>	<p>08:46</p>

6 Mesures polítiques	<p>Bé, nosaltres ens vam donar compte que totes les polítiques de recolzament al món rural que s'havien fet en els últims anys no estaven donant resultat. I, davant d'eixa realitat, feia falta emprendre una sèrie de mesures. La primera part de <i>Replem</i> va ser intentar introduir el tema de la repoblació o el tema del despoblament dins de l'agenda política, d'allò del que parla tot el món, no? I crec que això ho hem aconseguit i ha permés també, des de Diputació, prendre un pla actiu molt més potent, molt més sòlid, intentant <i>vore</i> quines són les carències i els motius pels quals la gent se'n segueix anant dels pobles. I, a partir d'ací, actuar d'una manera molt més contundent. Cada administració ha d'ocupar-se del que li <i>compet</i>. És a dir, al final la Generalitat el que millor pot fer és no tancar cap escola, no tancar cap centre de salut, prestar els serveis socials que corresponen, ficar les residències de tercera edat que corresponen en els pobles. És a dir, al final el que és la seua competència, tindre una sensibilitat especial per a fer-ho en els pobles menuts».</p>	Javier Moliner , president de la Diputació de Castelló		09:10 – 10:13	10:13
	<p>«El pla <i>Avant</i> és una de les mesures globalitzadores. Diríem la perxa, en la qual s'han de penjar les diverses actuacions de les diverses conselleries, per a fer front al greu problema de despoblament que tenim a l'interior de la Comunitat Valenciana. En el tema escolar, pense que és una mesura estructural, dràstica. Per primera vegada, un executiu valencià afrontava el repte del tancament d'escoles en les zones rurals, amb una ordre molt clara i rotunda: No es tancarà cap escola rural amb independència del nombre d'alumnes que tinga esta escola. És cert que, <i>a lo millor</i>, hem arribat, però, tard en algunes mesures, però mai es fa tard. Mai es fa tard, si tens voluntat, si tens la tenacitat, tens la perseverança suficient d'introduir tota una sèrie de mesures. Mai. Si els polítics ja <i>mos</i> creem que hem arribat tard en determinats espais, pues, difícilment anem a tirar cap avant el projecte».</p>	Adolf Santmartín , delegat territorial de la Generalitat Valenciana a Castelló		10:14 – 11:18	11:18

	«La meua percepció d'Avant és la següent. Jo crec que és una bona idea. Té uns objectius molt lloables, però la qüestió és que no podem plantejar una estratègia... No podem plantejar o pensar que ajudant a uns municipis en l'orla, per exemple, de la comarca dels Ports és suficient perquè d'allí no se'n vaja la població, si no ajuden que eixa gent estiga, tinga, serveis o activitats complementàries, per exemple, a Morella. És a dir, l'anàlisi no pot ser individual del municipi. L'anàlisi ha de ser del territori, de la comarca. Inclús de comarques. I eixe jo crec que és un..., no diria error, però sí un pas que falta».	Javier Esparcia , doctor en Geografia i Sociologia i professor a la Universitat de València		11:20 – 12:07	12:07
	«Jo crec que les institucions, tant autonòmica, com central, totes aquelles institucions, que últimament estan parlant molt de plans per a repoblar els pobles que estan despoblant-se, jo crec que no acaben de tindre clar la situació real. Treballen molt a curt termini i, des del meu punt de vista, hauria de ser planificar a llarg termini per poder anar, per poder anar treballant línies que arribaren a poder... A que hi haguera més gent als pobles. Però no en, en... A curt termini em pareix molt difícil».	Teresa Giner , activista pel desenvolupament rural sostenible i exalcaldessa de Villores		12:08 – 12:45	12:45
	«Pensem que les institucions no tenen en compte les necessitats de la ciutadania dels pobles de l'interior, perquè la nostra vida continua estant plena de mancances, com ara que encara no tenim SAMU, que ens continuen tancant les escoles, que falten centres de salut,... I pensem que s'inverteix en coses, al nostre criteri, més banals i es deixen d'atendre les necessitats vitals de les persones que estem ací apartades. Perquè pareix que com som poques no eixim rentables, no?».	Bàrbara Monfort , membre de l'associació cultural Aplec dels Ports i veïna de Vilafranca		12:46 – 13:21	13:21
7 Conseqüències de la despoblació i visió de futur	«Despoblament. Té dues conseqüències directes o indirectes: deteriorament dels paisatges i pèrdua de sòl, erosió; i abandonament d'activitats forestals i, per tant, risc potencial d'incendis forestals».	Javier Esparcia , doctor en Geografia i Sociologia i professor a la Universitat de València		13:32 – 13:49	13:49

	<p>«S'hauran de gastar més milions d'euros per a combatre, per exemple, incendis; per a combatre inundacions; per a combatre problemes d'erosió. Per què? Perquè s'està abandonant el camp, perquè s'estan abandonant les activitats ramaderes. El medi rural, en un llibre que acabe de publicar, és un medi que és, ha sigut vençut, ha sigut desincentivat, però és imprescindible, perquè tots mengem tots els dies, i tots beguem aigua, i tots respirem aire. I tots eixos serveis ambientals no estan a la ciutat».</p>	<p>Luis del Romero, doctor en Geografia i professor a la Universitat de València</p>		<p>13:49 – 14:19</p>	<p>14:19</p>
	<p>«Pensem que la filosofia del sistema capitalista perjudica el món rural, perquè, des de la nostra situació d'aïllament, no es pot complir la premissa capitalista de 'mínima inversió, màxim rendiment'. Encara que pareix que des d'estos pobles sempre estem <i>queixant-mos</i> i renegant de tot el que no tenim i de tot el que ens falte, tenim moltíssimes coses bones, perquè vivim en contacte amb la natura, perquè, no sé, per moltíssims motius, volem quedar-nos ací i per això reivindicuem, que és la faena que té una miqueta l'Aplec, no?».</p>	<p>Bàrbara Monfort, membre de l'associació cultural Aplec dels Ports i veïna de Vilafranca</p>		<p>14:20 – 14:58</p>	<p>14:58</p>

